

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.9.20.
COM(2010) 472 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Szélessávú hozzáférés Európában: beruházás a digitális technológia által vezérelt
növekedésbe**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés: a szélessávú hozzáférésre vonatkozó célok	3
2.	A technológia és a piac fejlődése a szélessávú hozzáférés területén	4
3.	A szélessávú hozzáférésre vonatkozó célok elérése	6
4.	Fontosabb intézkedések	13

1. BEVEZETÉS: A SZÉLESSÁVÚ HOZZÁFÉRÉSRE VONATKOZÓ CÉLOK

2020-ig minden európai polgárnak legalább másodpercenként 30 megabites (Mbps) sávszélességű internet-hozzáféréssel kellene rendelkeznie, és az európai háztartások legalább 50%-ában kellene 100 Mbps fölötti sávszélességű hozzáférésnek lennie.

Ez a célkitűzés az európai digitális menetrendben¹, az intelligens, fenntartható és inkluzív gazdaság kialakítását szolgáló Európa 2020 stratégia² zászlóshajó-kezdeményezésében található egyik fő cél. A digitális menetrend ezenkívül megerősítette az Európai Tanács által elfogadott célkitűzést, amely szerint minden európai polgárhoz 2013-ig el kell juttatni az alapvető szélessávú hozzáférést. Ezen ambiciózus célkitűzések eléréséhez több technológián alapuló átfogó szakpolitikát kell kidolgozni és körültekintően figyelemmel kell kísérni az előrehaladást³.

A gyors és nagyon gyors internethozzáférésre vonatkozó cél meghatározásakor figyelembe vették annak a gazdasági fellendülésben játszott központi szerepét, és azt, hogy ez olyan, a teljes gazdaságra kiterjedő, az innovációt elősegítő platform, mint korábban az elektromos és közlekedési hálózatok voltak. A nagyon gyors, nyitott és versenyképes hálózatok kiépítése serkenteni fogja a digitális gazdaság fejlődési ciklusát, lehetővé téve új, nagy sávszélesség-felhasználású szolgáltatások elterjedését és a növekvő lakossági kereslet erősítését, ami így további keresletet fog támasztani a sávszélesség iránt.

A sávszélesség iránti kereslet világszerte évente hozzávetőlegesen 50–60%-kal nő⁴, amely részben az internethasználat módjának változásából (az 56 Kbps sávszélességű betárcsázós kapcsolatok korában a hozzáférés egyszerű e-mailek és szövegfájlok küldéséből és fogadásából állt, amelyet mára felváltott a folyamatos összeköttetést biztosító szélessávú előfizetések által lehetővé tett internetes szörfözés), valamint a grafikus és audiovizuális tartalmak integrációjából adódik (amelyet jelenlegi, legalább 2 Mbps letöltési és 256 Kbps feltöltési sebességet biztosító ADSL hozzáférések is támogatnak).

Ebben az összefüggésben nem csak a letöltési sebesség fontos, hanem az innovatív szolgáltatások és alkalmazások használatához nagyobb szimmetriára (lényegesen magasabb feltöltési sebességekre) és alacsonyabb várakozási időre van szükség. Már jelenleg is találunk példákat olyan szolgáltatásokra, amelyek működése az említett hálózati kapcsolatoktól függ: ide tartoznak a fogyasztók kiadásait és a termelési költséget csökkentő, alacsony várakozási időt igénylő intelligens villamosenergia-hálózatok; a szimmetrikus feltöltési és letöltési sebességet igénylő valós idejű, felhőalapú számítástechnikai szolgáltatások, amelyek csökkenthetik a kisvállalkozások költségeit; valamint a páciensek és a kórházak közötti, intenzív elektronikus távegészségügyi szolgáltatások. Ezenkívül az OECD a közelmúltban arra a megállapításra jutott, hogy a gazdaság négy ágazatában (közlekedés, egészségügy,

¹ Az európai digitális menetrend COM(2010) 245 végleges.

² Európa 2020 –, „Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája”, COM(2010) 2020.

³ Például ha a 100 Mbps-re vonatkozó célt tartani kívánjuk, 2015-ben az európai háztartások mintegy 15%-ának kell rendelkeznie ilyen sebességű előfizetéssel.

⁴ Lásd: Network developments in support of innovation and user needs [Hálózatok hálózatok feljesztése az innováció és a felhasználói szükségletek támogatására], OECD, 2009.

villamosenergia-szolgáltatás és oktatás) felmerülő költségmegtakarítások már önmagukban is indokolttá tennék a lakossági üvegszálak hozzáférések országos szintű kiépítését⁵.

Ezért az Európa 2020 stratégia által felvázolt intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés nagyban fog függeni az internet hatékony és eredményes használatától és ebben fontos tényező lesz az internethozzáférések sebessége. Az internethozzáférést – általában magántulajdonban levő – hálózatüzemeltetők nyújtják üzleti érdekek alapján, versenyképes szabályozási keretek között. Az internet kritikus fontosságú szerepe miatt azonban a társadalom egésze számára nyújtott potenciális előnyök sokkal nagyobbak lehetnek, mint a magánüzemeltetők indíttatása a gyorsabb hálózatokba történő beruházásra. Tekintettel a közelmúltban bekövetkezett gazdasági visszaesésre, a szélessávú célkitűzés elérésének kulcsa a gyors internethozzáféréssel kapcsolatos beruházásoknak a jelenlegi, piaci igényeken alapuló fejlesztéseket meghaladó mértékű élénkítése.

Az új nyitott és versenyképes hálózatokba történő beruházást a nemzeti és helyi hatóságoknak költségcsökkentő intézkedésekkel kellene támogatniuk. A Bizottság az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásáról szóló iránymutatások⁶ tavalyi elfogadásával már elősegítette ilyen jellegű intézkedések meghozatalát. Az iránymutatások meghatározták a szélessávú és nagy sebességű szélessávú hozzáférések nem piaci alapú kiépítésével kapcsolatos állami pénzügyi támogatás feltételeit azon területekre vonatkozóan, ahol a belátható jövőben nem kerülne sor kereskedelmi beruházásokra. E közlemény fő célkitűzése, hogy támogassa a nemzeti és helyi hatóságok által hozott intézkedéseket. A közlemény szélessávú intézkedéscsomagot alkot a Bizottságnak a gyors és nagyon gyors internethozzáférésre vonatkozó digitális menetrend keretei között tett két másik kötelezettségvállalásával együtt. Ez a két kötelezettségvállalás a nemzeti szabályozók számára szabályozási iránymutatást nyújtó, az új generációs hálózatokra vonatkozó ajánlás és a rádióspektrum-politikai program, amelynek célja a rádióspektrum-gazdálkodás és koordináció javítása, és ezáltal többek között a vezeték nélküli szélessávú hozzáférések számának növelése.

A következő rész áttekinti a technológia és a piac fejlődését, bemutatva a jelenlegi európai helyzetet. A 3. rész bemutatja a digitális menetrend keretei között a tagállamoknak benyújtott négy javaslatot, és körvonalazza ezek európai szintű támogatásának módját. Végezetül a 4. rész a főbb nyomon követési tevékenységeket írja le.

2. A TECHNOLÓGIA ÉS A PIAC FEJLŐDÉSE A SZÉLESSÁVÚ HOZZÁFÉRÉS TERÜLETÉN

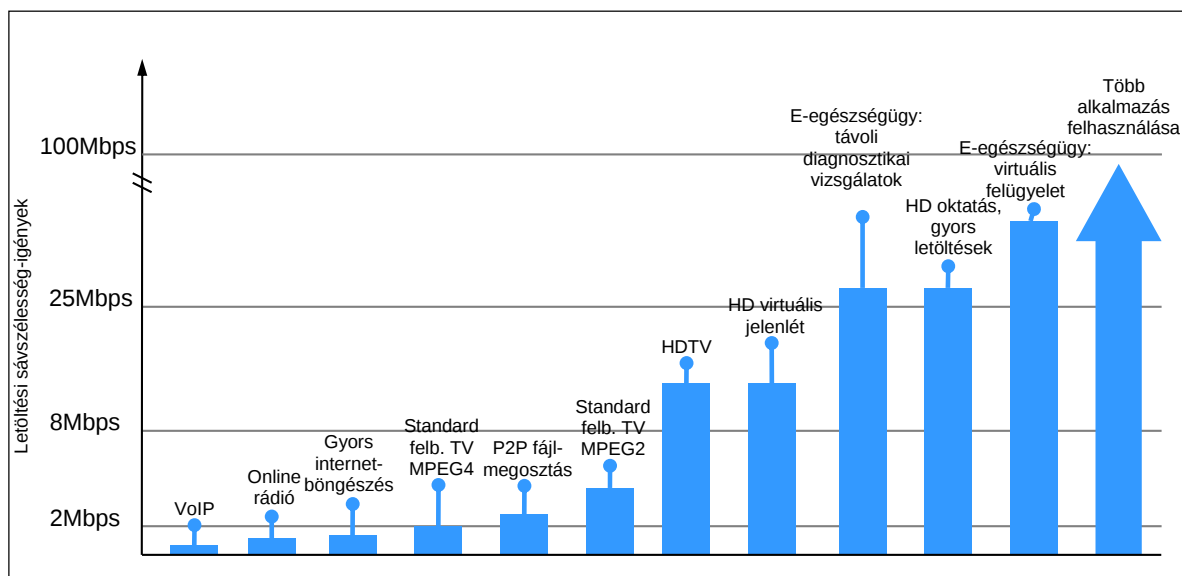
Jelenleg az otthoni szélessávú előfizetések elsősorban rézszálak (pl. telefon) vagy koaxiális (pl. kábeltévé) vezetéken nyújtott, illetve vezeték nélküli, például 3G mobilkommunikációs vagy helyhez kötött vezeték nélküli hozzáférések. Az EU területén körülbelül 124 millió vezetékes és 25 millió mobil szélessávú előfizetés létezik⁷, amivel az Unió az első generációs szélessávú hálózatok kiépítése terén vezető helyen áll a világban. A sebességek széles szórás mutatnak, de a tipikusan legalább 2 Mbps letöltési és 256 Kbps feltöltési sebességet

⁵ Network developments in support of innovation and user needs [Hálózatok fejlődése az innováció támogatása és a felhasználói szükségletek szempontjából], OECD, 2009.

⁶ Közösségi iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról, C235, 2009.9.30.

⁷ *Jelentés Európa digitális versenyképességéről*, SEC(2010)627. A mobil hozzáférés egyaránt magában foglalja a dedikált adatkártyával/modemmel/hardverkulccsal igénybe vett hozzáféréseket.

meghaladó hozzáférésekről van szó. A sebesség emelkedő tendenciát mutat, és az alábbi ábra jelzi a különböző szélessávú hozzáférési sebességek funkcióit és a valószínűsíthető jövőbeni alkalmazásokat.

Forrás: A Broadband Stakeholder Group elemzése

Folyamatban van a helyhez kötött internethozzáférések piaci által vezérelt korszerűsítése nagyobb sebességűre. Ezeket a hálózatokat együttesen NGA-hálózatoknak⁸ nevezzük. A fejlesztések azonban egyenletlenül valósulnak meg mind a tagállamok, mind az országokon belüli régiók esetén.

A mintegy 73 millió uniós háztartást kiszolgáló kábelhálózatokat fokozatosan korszerűsítik nagyobb sebességűre a DOCSIS3⁹ bevezetésével és a nem aktív hálózati elemek fejlesztésével. A kábeltévés hozzáférés által támasztott verseny ösztönzően hat a rézszálas hálózatok üzemeltetőire, hogy beruházásokat eszközöljenek a meglévő rézszálas telefonhálózati infrastruktúrát kiaknázó VDSL-be és a lakossági üvegszálas hozzáférésekbe (FITH). A FITH és a DOCSIS3 egyaránt teljesíti a legalább 100 Mbps sebességre vonatkozó szélessávú célkitűzést. A nyitottabb FITH infrastruktúrák az előfizetői hurok átengedésével és az alternatív infrastruktúrák fokozatos kiépítésével elősegíthetik az internetszolgáltatók közötti infrastruktúra alapú versenyt az infrastruktúra nyitott rétegeiben, ezáltal is új szolgáltatások és alkalmazások kidolgozását ösztönözve.

Az infrastrukturális versenyen kívül eső területeken a szolgáltatók csak vonakodva lépnek túl a már kiépített ADSL-üzletágon. A legtöbb szolgáltató üzleti szempontból nem látja kifizetődőnek a lakossági üvegszálas hozzáférés kiépítését célzó nagyszabású hálózati korszerűsítést, tekintettel arra, hogy jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő számú és megfelelően vonzó szolgáltatás, amely a vevőket a felár megfizetésére késztetné. Az NGA ajánlás és az új szabályozási keret alkalmazása ebből a szempontból alapvető fontosságú, mivel szabályozási biztonságot nyújt, valamint serkenti a beruházásokat és a versenyt.

⁸ A főbb technológiák összefoglalásához lásd a következő weboldalt: [URL].

⁹ Data Over Cable Service Interface Specification [kábeltvés szolgáltatáson keresztüli adatátviteli interfész specifikációk].

Az új generációs földfelszíni vezeték nélküli szolgáltatások 30 Mbps-t meghaladó átviteli sebességet nyújtanak, így teljesítik a szélessávú célkitűzést¹⁰. Ezek különösen fontosak a nehéz terepviszonyokkal rendelkező régiókban, ahol a vezetékes hozzáférés kiépítése gyakorlati szempontból megvalósíthatatlan. Ezekben a régiókban a vezeték nélküli műholdas hozzáférés is szóba jöhet, de további technológiai fejlesztésre van szükség ahhoz, hogy 2020-ig műholdas kapcsolaton keresztül is megvalósítható legyen a célul kitűzött 30 Mbps sebesség.

Az ambiciózus szélessávú célkitűzés eléréséhez jelentős beruházásokra lesz szükség. Az ehhez szükséges összeget nehéz kiszámítani, de a közelmúltban készített tanulmányok áttekintése után 38 milliárd és 58 milliárd € közötti beruházásra lenne szükség ahhoz, hogy 2020-ig mindenki számára rendelkezésre álljon a 30 Mbps sebességű hozzáférés (VDSL és újgenerációs vezeték nélküli technológiák kombinációjával), valamint 181 milliárd és 268 milliárd € közötti beruházásra lenne szükség ahhoz, hogy a háztartások 50%-a 100 Mbps sávszélességű szolgáltatást vehessen igénybe¹¹.

Az internetes forgalom és a sávszélesség iránti igény növekedésével a hálózati erőforrások hatékonyabb kezelése egyre fontosabbá válik a nagy sebességű szélessávú szolgáltatások nyújtása során. Vita indult azzal kapcsolatban, hogy a nyilvános internetre vonatkozó forgalomszabályozás milyen hatást gyakorolt az internet nyitott és decentralizált jellegére, hiszen pont ez teszi lehetővé a felhasználók számára a tartalmakhoz való hozzáférést és azok terjesztését, alkalmazások futtatását és az általuk tetszés szerint választott szolgáltatások igénybe vételét. E tulajdonságok megőrzésének fontosságát az EU elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályozási kereteinek 2009. évi reformja által bevezetett módosítások is tükrözik¹². A Bizottság által a nyitott internettel és a net semlegességével foglalkozó, 2010. június 30-án tartott nyilvános konzultáció¹³ célja a szolgáltatók által a hálózataikon zajló adatforgalom irányításával kapcsolatos technikák és az ezek által az internetfelhasználók felhasználói élményére esetlegesen gyakorolt hatások felmérése. A nagy kapacitású szélessávú infrastruktúrába eszközölt befektetések folytonosságát egy olyan megoldás segítené elő, amely megőrzi a nyilvános internet nyitott és semleges jellegét, elkerüli a szükségtelen diszkriminációt, valamint lehetővé teszi a szolgáltatók számára hogy maximalizálják a hálózatok hatékonyságát, új üzleti modelleket és speciális üzleti szolgáltatási ajánlatokat dolgozzanak ki. A Bizottság az év folyamán jelentést készít a nyilvános konzultáció eredményéről. A Bizottság továbbá figyelemmel fogja kísérni a piac működését a vevők szempontjából (kiskereskedelmi árak, választék, problémák, panaszok, stb.).

3. A SZÉLESSÁVÚ HOZZÁFÉRÉSRE VONATKOZÓ CÉLOK ELÉRÉSE

Ezeket a fejleményeket figyelembe véve az uniós szélessávú politikáinak olyan konkrét intézkedéseket kell előmozdítaniuk, amelyek i) elősegítik a beruházásokat, például a

¹⁰ Meg kell jegyezni azonban, hogy az egyéni vezeték nélküli felhasználóknak biztosított sávszélesség az adott területet kiszolgáló cellák és az adott pillanatban kiszolgált felhasználók számától függ.

¹¹ A különbségek főként a háztartások földrajzi sűrűsége és a felhasznált különböző technológiák közötti eltérésekből adódnak. Forrás: Plum/Cave – Broadband Stakeholder Group, JP Morgan és Analysis Mason (UK).

¹² A 2009/140/EK irányelv által módosított 2002/21/EK irányelv (keretirányelv) 8. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 8. cikke (4) bekezdésének g) pontja.

¹³ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/net_neutrality/index_en.htm

beruházási költségek csökkentésével és ii) serkentik az infrastrukturális versenyt, figyelembe véve, hogy az alternatív állami- és magánbefektetők által támasztott verseny (beleértve a helyi közigazgatást és közműveket) ösztönző erőt jelent a hagyományos szolgáltatók számára az NGA-ba történő beruházásra. Ezeket a tevékenységeket uniós és nemzeti szinten egyaránt koordinálni szükséges. Ezért a Bizottság együttműködik a tagállamokkal a hatékony nemzeti szélessávú tervek elkészítésében.

Nemzeti szélessávú tervek

Minden tagállam rendelkezik szélessávú stratégiával¹⁴, de kevesen rendelkeznek teljesen kidolgozott, nagyon nagy sebességű hálózatokra vonatkozó, a célok eléréséhez szükséges konkrét végrehajtási – különösen a szükséges finanszírozásra vonatkozó – intézkedéseket tartalmazó operatív tervekkel. A szélessávú célt csak akkor lehet elérni, ha minden tagállam elkötelezi magát mellette, és a nemzeti célokat meghatározó operatív tervet készít. A digitális menetrend irányításának részeként a Bizottság együttműködik a tagállamokkal a nemzeti célok meghatározásával kapcsolatos koordinációban és bátorítja a tagállamok közötti szakértői értékelési folyamatokat annak érdekében, hogy felgyorsítsa a bevált gyakorlatok cseréjét a szakpolitikai döntéshozók között. Ezt a munkát az érdekelt felek széles körét tömörítő, cselekvésorientált szélessávú platform fogja támogatni.

A tagállami terveknek a magánszféra tevékenységeinek ösztönzésére és kiegészítésére szolgáló kiegyensúlyozott szakpolitikai intézkedésekből kell állniuk, a Bizottság által a közelmúltban elfogadott, a szélessávú hozzáférés állami támogatására vonatkozó iránymutatásokon és az elektronikus hírközlésnek a közelmúltban felülvizsgált uniós szabályozási keretei következetes és alapos végrehajtásán alapuló közös keretek felhasználásával. A magánberuházásokat a fizikai infrastruktúra megosztására vonatkozó szabályok és a tervezés megfelelő koordinációjával, valamint a kockázat csökkentésére és új, nyitott infrastruktúrák előmozdítására szolgáló célzott pénzügyi intézkedésekkel kellene serkenteni. A vezeték nélküli infrastruktúra a legtöbb tagállamban kulcsfontosságú szerepet játszik a szélessávú lefedettségére vonatkozó célkitűzés teljesítésében. A terveknek hosszú távú és kiegyensúlyozott megközelítést kell alkalmazniuk a spektrumkiosztás és engedélyek költség- és haszonvonzataira vonatkozóan, különös tekintettel a korai beruházások és bevezetés nettó pozitív hatásaira. A terveknek világos iránymutatást kell adniuk az uniós szélessávú alapoknak és az EBB-eszközöknek az erre jogosult régiókban történő felhasználására vonatkozóan.

A tervezési folyamat támogatása érdekében a Bizottság fokozottan figyelemmel fogja kísérni az NGA bevezetését. Ez új formában fogja a meglévő eszközöket, mint például a végrehajtásról és a digitális versenyképességéről szóló jelentést, valamint a teljesítménymutatókat részletesen tartalmazó új digitális menetrend eredménytáblát alkalmazni annak érdekében, hogy lehetővé tegye az egyes tagállamok számára a szélessávú tervek figyelemmel kísérését és összehasonlítását. Az eredménytáblát egy új, webalapú eszköz fogja támogatni, amelyen keresztül megvalósul a szélessávú gazdasággal kapcsolatos statisztikák és kutatási jelentések terjesztése.

A beruházások előmozdítása és a beruházási költségek csökkentése

Nemzeti és helyi szinten számos szabályozási és pénzügyi intézkedést lehet elfogadni a beruházások előmozdítása és a beruházási költségek csökkentése érdekében.

¹⁴ A tagállamok szélessávú terveinek összefoglalásához lásd a következő weboldalt: [URL].

A becslések szerint az új, helyhez kötött infrastruktúra kiépítési költségeinek hozzávetőlegesen 80%-át teszi ki az építési költség, amelyet a nemzeti és helyi hatóságok megfelelő koordinációval, a várostervezési szabályok és a passzív infrastruktúrához való hozzáférést lehetővé tevő jogi rendelkezések¹⁵ felhasználásával jelentősen csökkenthetnek. A vezeték nélküli infrastruktúra költségeit hasonlóan lehet csökkenteni ilyen intézkedésekkel. A szóba jöhető költségcsökkentési intézkedések a következők:

- Új passzív infrastruktúrák telepítésének és épületen belüli vezetékek kiépítésének kötelezővé tétele a tervezési engedélyek megadásához.
- Helyi hatóságok és szabályozók ösztönzése arra, hogy hatásköreik alkalmazásával írják elő az üzemeltetők meglévő helyi hozzáférési infrastruktúrájának és az infrastruktúra állapotának nyilvánosságra hozatalát¹⁶ a verseny serkentése céljából. A nemzeti szabályozóknak különösen a 2002/21/EK irányelv által rájuk ruházott hatásköreiket kell alkalmazniuk a kábelcsatornák és a helyi előfizetői hurokhoz kapcsolódó további létesítmények helyével, kapacitásával és elérhetőségével kapcsolatos minden vonatkozó információ beszerzésére, hogy ezzel is lehetőséget adjanak az alternatív szolgáltatók számára üvegszál hálózataiknak a hagyományos szolgáltatókkal egy időben történő kiépítésére, megosztva az építőipari munkák költségeit.
- Az építőipari munkák koordinációja (például közterületeken végzett földmunka, kábelcsatornák építése) a hálózati elemek kiépítésének lehetővé tétele és összehangolása érdekében.
- Általános hatáskör biztosítása a szolgalmi jog megszerzéséhez az építési, várostervezési, környezetvédelmi, közegészségügyi és általános közigazgatási jogszabályok és előírások összehangolásával, ezáltal egyszerűsítve és felgyorsítva a szolgalmi jog megadásához illetve póznák tervezéséhez szükséges eljárásokat, szükség esetén egyablakos ügyintézési rend létrehozásával.
- A tervezési hatóságok a vezeték nélküli szélessáv kiépítésének beruházási költségeit az adminisztratív akadályok (pl. az új bázisállomások engedélyeztetésének vagy a meglévő állomásokra vonatkozó szerződések megújításának nehézségei) megszüntetésével is csökkenthetik.

Ezen túlmenően a nemzeti vagy helyi hatóságok a szélessáv kiépítését közvetlen állami beruházással vagy az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összhangban álló állami finanszírozással is támogathatják. Az állami finanszírozás megvalósíthatóvá teheti a nagy sebességű hálózatok kiépítését ott is, ahol a költségek ellenkező esetben kezelhetetlenek lennének. Az ilyen jellegű állami finanszírozást úgy kell célzottan nyújtani, hogy elhárítsa a magánberuházás előtt álló akadályokat.

- Az állami hatóságok úgy dönthetnek, saját költségükön építési munkákat végeznek annak érdekében, hogy az érintett szolgáltatók számára lehetővé vagy gyorsabbá váljon saját hálózati elemeik telepítése. Ha az így elkészült műtárgyak elvben minden potenciális felhasználó – nem csak az elektronikus hírközlési szolgáltatók – számára nyitottak, ezáltal

¹⁵ Lásd a 2002/21/EK irányelv 12. cikkének módosításait, (HL L 337., 2009.12.18.).

¹⁶ A felülvizsgált keretirányelv 12. cikke (4) bekezdésével és a hozzáférési irányelv 9. cikke (4) bekezdésével összhangban.

lehetővé teszik a közszolgáltatók számára saját infrastruktúrájuk kiépítését anélkül, hogy pozitív megkülönböztetésben részesítenének egy adott ágazatot vagy vállalatot, akkor nem minősülnek állami támogatásnak és azokat nem kell bejelenteni a Bizottságnak¹⁷.

- Az állami hatóságok a szélessávú hozzáférés állami támogatásról szóló iránymutatásokkal összhangban ágazatspecifikus infrastruktúrát építhetnek ki, lehetővé téve a tisztességes és megkülönböztetésmentes hozzáférést a szélessávú szolgáltatók számára, ezáltal is elősegítve a versenyképes szolgáltatásnyújtást olyan helyeken, ahol ellenkező esetben gazdaságilag nem lenne kifizetődő a szolgáltatás.
- A helyi hatóságok fontolóra vehetik, hogy már megépített vagy építés alatt álló üvegszál hálózatokkal kössék össze a közintézményeket (iskolák, könyvtárak, kórházak), így biztosítva nagy sebességű összeköttetést az ilyennel korábban nem rendelkező közösségeknek¹⁸. Adott esetben a tagállamok fontolóra vehetik nemzeti szintű szélessávú alapok felállítását, amelyeket a helyi hatóságok használhatnak fel az említett passzív infrastruktúrák kiépítésére.
- A szélessávú hozzáférések állami felhasználásának felgyorsítása érdekében a tagállamoknak célszerű a nemzeti keretrendszereket bejelenteni, ezáltal elkerülhető az egyes projektek többszöri bejelentése.

A Bizottság felül fogja vizsgálni a meglévő költségcsökkentési gyakorlatokat, amelyről 2012-ben jelentést készít. Mivel az intézkedéseket zömében helyi szinten végzik, a Bizottság olyan mechanizmusokat fog kidolgozni és kifejleszteni a helyi szinten működő érintettek számára, amelyek révén be tudják szerezni a beruházási költségek csökkentésére szolgáló, vonatkozó információkat. A Bizottság támogatná az EU regionális alapjainak felhasználását az infrastruktúrák helyi és regionális szintű feltérképezésének elkészítéséhez és annak karbantartásához.

A Bizottság ezenkívül támogatni fogja a tagállamokat a közelmúltban létrehozott Elektronikus Hírközlést Szabályozó Európai Hatóságok Testületével (BEREC) folytatott együttműködéssel. Tevékenységei részeként a BEREC-nek 2011. évi munkaprogramjába prioritásként kellene felvennie a szélessávú hozzáférések fejlesztésének támogatására szolgáló intézkedéseket. Uniós szinten a Bizottság korábban is törekedett a megfelelő beruházási légkör kialakítására és arra, hogy az új generációs hálózatokhoz (NGA-khoz) való szabályozott hozzáférésről szóló ajánlás keretei között vonzó ösztönzőket biztosítson az új, nyitott és versenyképes hálózatok kiépítésére. A közleménnyel együtt elfogadott NGA-ajánlás iránymutatásokat ad a nemzeti szabályozók számára a szabályozási biztonság növelésére és a szélessávú szolgáltatások piacán folyó innováció és beruházások serkentésére, megfelelően figyelembe véve a beruházó vállalatok által vállalt kockázatokat és a hatékony verseny fenntartásának szükségét, mely utóbbi hosszú távon fontos ösztönzője a beruházásoknak. Az illetékes nemzeti hatóságok részéről jelentős erőfeszítésre lesz szükség a vezetékek nélküli szélessávú hozzáférések kiépítését elősegítő rádióspektrum-politikai program gyors és eredményes végrehajtásához.

¹⁷ Lásd az állami támogatásra vonatkozó iránymutatások 61. bekezdését, op.cit 6. lábjegyzet.

¹⁸ Ezt már sikeresen megvalósították az Egyesült Királyságban (lásd (www.nynet.co.uk) és (<http://wales.gov.uk/topics/businessand economy/broadbandandict/>)).

A vezeték nélküli szélessáv előmozdítása

Az EU szélessávú piacán a mobil szélessáv terén figyelhető meg a legnagyobb növekedés, ennek elterjedtsége a tavalyi év során több mint kétszeresére nőtt. Ezért egyre fontosabbá válnak a vezeték nélküli technológiák a szélessávú távközlési szolgáltatások iránti igény kielégítésében.

Az elektronikus hírközlési szolgáltatások számára rádióspektrumot jelöltek ki, amelyet számos bizottsági határozattal optimalizáltak különösen a vezeték nélküli szélessávú hozzáférés tekintetében, de számos tagállamban még mindig kijelölési korlátozások vonatkoznak a spektrumnak ezen részére, vagy még nem is történt meg a spektrum kijelölése.

Ahogy nő a vezeték nélküli szolgáltatások iránti igény, az elsődleges fontosságú kérdés az lesz, hogy a harmonizált spektrumkiosztás által már kijelölt frekvenciákat hogyan lehet hatékonyan elérhetővé tenni a felhasználók számára, beleértve a digitális többlet által felszabadított és az eddig a második generációs (GSM) szolgáltatások számára fenntartott frekvenciák újrahasznosítását. Másodszor, ki kellene jelölni és rendelkezésre kellene bocsátani a vezeték nélküli technológiák lefedettségéhez és megfelelő kapacitásához szükséges rádióspektrumot a 2020-ig elérendő célok teljesítése érdekében. A szélessávú hozzáférés továbbfejlesztését a versenyt serkentő intézkedésekkel, mint például a spektrumkereskedelem bevezetésével és a meglévő engedélyek módosításakor fellépő esetleges versenytorzító hatások megelőzésével lehet segíteni.

A Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtott többéves rádióspektrum-politikai program első tervezetében koordinált intézkedéseket ajánl a célok eléréséhez. Az egyes tagállamok azonban maguk is hozzájárulhatnak a szélessávú lefedettségre vonatkozó cél gyors eléréséhez, amennyiben haladéktalanul szakpolitikai intézkedéseket fogadnak el a következőkre vonatkozóan:

- Megfelelően nagy sávok elérhetővé tétele a spektrumon belül¹⁹;
- A használati jogok gyors odaítélése;
- A rugalmasság növelése és a verseny serkentése;
- Másodlagos kereskedelem engedélyezése a piaci fejlődéséhez igazodás érdekében.

A mobilszolgáltatók egyre nagyobb nehézségekkel szembesülnek arra vonatkozóan, hogy infrastruktúrájukat a növekvő igényekhez igazítsák, különös tekintettel a bázisállomásokra, ahol a tervezéssel kapcsolatos terhek és bizonytalanságok, valamint a nem harmonizált és előrejelezhetetlen biztonsági előírások okoknak problémát. A Bizottság törekedni fog e kérdés tagállamokkal együtt történő megoldására a racionális és a versenyt nem torzító nemzeti szabályozások kialakítása érdekében.

A strukturális és vidékfejlesztési alapok használatának megerősítése és racionalizálása

¹⁹ Alapvető fontosságú, hogy a kijelölt spektrumot *hatékonyan* tegyék elérhetővé; ezt új hullámsávok megnyitásával (mint pl. a 2,6 GHz-es és 800 MHz-es sávok) és a meglévő spectrum felhasználásának liberalizációjával (pl. a 900/1800 MHz-es sáv— lásd a felülvizsgálat GSM-irányelvet és az 900/1800 MHz-es hullámsávról szóló határozatot) kell végrehajtani.

Az Európai Unió a szélessávú infrastruktúra kiépítését és az internet elterjedését a vidékfejlesztési és strukturális alapokból egyaránt támogatja és áttekinthetőbbé tette az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú kapcsolatok kiépítésére való alkalmazását.

A 2007–2013 közötti programidőszakban a strukturális alapokból mindösszesen 2,3 milliárd €-t különítettek el a szélessávú infrastruktúrába történő beruházásra, és 12,9 milliárd €-t az információs társadalommal kapcsolatos szolgáltatásokra. A strukturális alapok kiadásainak áttekintése arra utal, viszonylag lassú a szélessávú projektekre történő felhasználás céljából rendelkezésre álló alapok lehívása. Az említett időszakban, 2009 szeptemberéig 418 millió €-t különítettek el, ez a tervezett kiadások 18%-át jelenti. Ugyanezen időpontig az összes intézkedésre vonatkozó átlagos arány 27% volt²⁰.

Ugyanebben a programidőszakban 1,02 milliárd €-val bővítették az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot (EMVA), és ebből 360 millió € összeget különítettek el a szélessávú projektekre.

A strukturális és vidékfejlesztési alapoknak a szélessáv és más információs társadalommal kapcsolatos szolgáltatások céljából történő jobb felhasználásának elősegítése érdekében a Bizottság:

- 2011. során iránymutatást ad ki a szélessávú beruházásokra vonatkozóan a helyi és regionális hatóságok számára az uniós alapok teljes felhasználásának elősegítése érdekében.
- A régiókkal folytatott szorosabb együttműködés révén segít az alapok felhasználására vonatkozó kapacitás megerősítésében. 2011. során az érintettek az európai vidékfejlesztési hálózat keretein belül meghívást kapnak az IKT-nak a régiókban és vidéki területeken történő kiépítésével kapcsolatos bevált gyakorlatokról szóló uniós szintű eseményre, valamint felkérést kapnak arra, hogy további intézkedésekre tegyenek javaslatot a szélessávú cél teljesítése érdekében.
- Ezenkívül iránymutatást fognak kiadni a köz- és magánszféra közötti partnerségek által nyújtott finanszírozási források és más pénzügyi eszközök, mint például az európai strukturális alapok operatív programjait kiegészítő alapok felhasználására vonatkozóan. A strukturális alapokat köz-magán partnerségeken belül is fel lehet használni, az ilyen jellegű partnerségekre vonatkozó uniós közbeszerzési alapelvek betartásával.
- Az európai szélessávú portál²¹ újraindítása és többnyelvű platformmá történő kibővítése, amely a szélessávú projektek megvalósításával kapcsolatos anyagok cseréjére és az olyan kérdésekkel kapcsolatos további iránymutatások nyújtására szolgál, mint az állami támogatásokra vonatkozó szabályok és a szabályozási keret végrehajtása.

²⁰ A 2007–2013 közötti időszak programjainak végrehajtásáról szóló, 2010. márciusi stratégiai jelentés (COM(2010)110) tartalmazza a szélessávú kapcsolatok kiépítésének értékelését, és az *Európa 2020 keretei közötti intelligens növekedéshez hozzájáruló regionális politika* című rövidesen megjelenő közlemény fog ajánlásokat adni az irányító hatóságok számára. A szélessávval kapcsolatos kiadások részletezése a következő internetcímen található: [URL].

²¹ <http://www.broadband-europe.eu/Pages/Home.aspx>

A szélessávra vonatkozó finanszírozási eszközök kidolgozása

A potenciális befektetők magas kockázatú ügyletnek tekintenek számos, különösen a magánszféra gazdasági szereplői közötti infrastruktúra-megosztásra vagy köz-magán együttműködésre vonatkozó beruházási javaslatot és ezért ezek nem elég vonzók magánfinanszírozási szempontból. Ennek oka a hosszabb megtérülési időszak vagy egyszerűen csak az, hogy a beruházásokat előmozdító szervezetek túl kicsik és tapasztalatlanok ahhoz, hogy felkeltsék a nagy pénzügyi intézetek érdeklődését. A nehéz likviditási körülmények és bizonytalan gazdasági kilátások is visszafogják a magánfinanszírozók kockázati kedvét, és ez a gyakorlatban megemeli a finanszírozás költségeit.

Az Európai Befektetési Bank (EBB) már jelenleg is átlagosan évente mintegy 2 milliárd € összeggel hitelez gazdaságilag életképes szélessávú projekteket. A nagyobb kockázatú ügyletekre kockázatmegosztó eszközöket, mint például az EBB és a Bizottság által közösen kidolgozott kockázatmegosztási pénzügyi mechanizmust alkalmaznak. Az EBB közreműködése a tervek szerint növekedni fog, ahogy a bank az Európa 2020 prioritásaihoz igazítja kölcsönnyújtási stratégiáját. Ezen túlmenően az EBB bevonása egy projektbe általában meghaladja a bank közvetlen tőkehozzájárulását, aminek katalizáló hatása van a bankszektorra és a lehetséges támogatókra, ezáltal jobban felhívja a figyelmet a szélessávú beruházásokra.

A helyi és regionális hatóságok egyre inkább megvizsgálják a szélessávú infrastruktúra finanszírozására az alternatív megoldásokat, köztük a köz-magán partnerségeket (PPP) is. Ezeknek a megoldásoknak a célja az állami- és a magánszféra pénzügyi erőforrásaiból, valamint a szabályozási és kockázatalapú beruházásokkal kapcsolatos szakértelemből adódó megfelelő szinergiák optimalizálása. Az ilyen partnerségek támogatásához az EU és az EBB 2011 tavaszáig javaslatokat fog tenni az Európai PPP Szakértői Központ (EPEC) know-how-jának kiaknázására, az EBB és az Unió költségvetése által társfinanszírozott EBB TA tanácsadó eszközre, valamint a tagállamok és az uniós költségvetés meglévő és jövőbeni technikai segítségnyújtásra irányuló alapoknak a projektek előkészítéséhez történő felhasználására. A támogatók ezáltal hozzáférhetnek az EBB által az ágazat technológiai alapjaival és üzleti modelljeivel kapcsolatban összegyűjtött részletes ismereteihez, valamint a gyorsan változó környezethez igazított, komplex, több résztvevős pénzügyi ügyletek strukturálásában szerzett tapasztalatokhoz.

Ezenkívül a következő többéves pénzügyi keret alá tartozó uniós programok előkészítésével és az EBB-nek ezzel kapcsolatos szerepével összefüggésben a Bizottság és az EBB 2011 tavaszáig konkrét javaslatokat tesz a meglévő lehetőségeket kiegészítő, a szélessávú infrastruktúrára vonatkozó finanszírozási eszközökre vonatkozóan. Ezeknek a hitel, garancia, értékpapír vagy ezek kombinációjából álló eszközöknek a beruházási projektekhez igazított rugalmassággal, lejáráttal és kockázattal kell rendelkezniük. Az eszközöknek kedvez, hogy az EBB AAA hitelminősítéséből és non-profit státuszából adódóan alacsonyabb költséggel tud finanszírozást nyújtani, valamint az Unió költségvetési erőforrásaihoz való esetleges hozzáférési lehetőség is. Az eszközöket úgy alakítják ki, hogy a tagállamok és a magánszféra befektetői által a szélessávú infrastruktúra kiépítése céljából elkülönített alapokba²² csatornázódjanak be.

²²

A tagállamok által nyújtott finanszírozást az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló közösségi iránymutatásokkal összhangban kell felhasználni.

A nagyobb kockázatú infrastrukturális projektekhez szükséges finanszírozás megvalósításához az említett eszközöknek uniós forrásból származó dedikált pénzügyi erőforrásokra lesz szüksége. A potenciális hatást jól érzékelteti, hogy az EU költségvetéséből nyújtott 1 milliárd € összegű pénzügyi hozzájárulás az állami- és magánszférából további finanszírozási forrásokat mozgósíthat, ami a szóban forgó beruházások kockázati profiljától függően 6 milliárd és 15 milliárd € közötti bruttó beruházást generálhat.

Ameddig az említett pénzügyi eszköz nem áll rendelkezésre, az EBB megfelelően indokolt esetben saját erőforrásainak felhasználásával is kidolgozhat kísérleti projekteket és innovatív finanszírozási rendszereket. Ezen túlmenően a Bizottság és az EBB meg fogja vizsgálni, hogy a többi közös pénzügyi eszközzel (RSFF, LGTT és a Marguerite alap) szerzett tapasztalatokat fel lehet-e használni a szélessávú beruházások finanszírozása céljából.

4. FONTOSABB INTÉZKEDÉSEK

A Bizottság:

- 2011 során: az EBB-vel együttműködve javaslatot nyújt be a szélessávú beruházások finanszírozására vonatkozóan; iránymutatást ad ki a helyi és regionális hatóságok számára az EU-alapok szélessávú projektek tervezéséhez és előkészítéséhez történő felhasználásához; és szélessávú projektekre vonatkozó beruházási iránymutatást fogad el a helyi és regionális hatóságok számára az uniós alapok teljes felhasználásának elősegítése érdekében.
- 2012-ig: elvégzi a költségcsökkentési gyakorlatok felülvizsgálatát.
- 2013 végéig: megerősíti és racionalizálja a nagy sebességű szélessávú beruházások EU-eszközökön keresztüli finanszírozását (ERFA, ERDP, EMVA, TEN, CIP) a jelenlegi pénzügyi kereten belül .

A Bizottság ezenkívül felkéri a tagállamokat arra, hogy:

- Haladéktalanul hajtsák végre az NGA-ajánlást és az európai rádióspektrum-politikai program főbb vonatkozásait,
- Tűzzenek ki nemzeti szélessávú célokat és fogadjak el az európai szélessávú célkitűzéssel összhangban álló operatív terveket; A Bizottság 2011-ben fogja felülvizsgálni a nemzeti terveket,
- Hozzanak nemzeti intézkedéseket a szélessávú beruházások költségeinek csökkentése céljából.
-